

בש"פ 8814/23 - אריאל פרימוביץ נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8814/23

לפני: כבוד השופט י' כשר

המבקש: אריאל פרימוביץ

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי
בבאר-שבע מיום 30.11.2023 בעמ"ת
64884-11-23 שניתנה על ידי כבוד השופט ע' כהן

בשם המבקש: עו"ד אפרת צרפתי

החלטה

1. לפניי בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (השופט ע' כהן), מיום 30.11.2023, ב-עמ"ת 64884-11-23. במסגרת ההחלטה נושא בקשת רשות הערר, קיבל בית המשפט את ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בבאר-שבע (השופט ר' ימיני) מיום 29.11.2023 ב-מ"ת 54323-11-23, והורה על הארכת מעצרו של המבקש עד למתן החלטה אחרת, חלף שחרורו למעצר בית.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 26.11.2023 הוגש כנגד המבקש כתב אישום המייחס לו, בחמישה אישומים שונים, עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), וחמש עבירות של יצוא, יבוא, מסחר והספקה של סמים מסוכנים, לפי סעיף 13 וסעיף 19א לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), התשל"ג-1973

עמוד 1

(להלן: פקודת הסמים המסוכנים).

בתמצית יתואר כי על פי עובדות כתב האישום, המבקש מכר, ביחד עם אחר, סמים מסוכנים, מסוג קנבוס, בכמות כוללת של כ-70 גרם, לחמישה אנשים שונים, אחד מהם סוכן משטרת. על פי המתואר בכתב האישום, המבקש קיבל הזמנות מרוכשים אשר פנו אליו ביישומון התקשורת "טלגרם", והעביר את פרטיהם ואת פרטי העסקה המבוקשת לאחר שסיפק את הסמים בפועל לרוכשים.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים נגדו. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירות המיוחסות למבקש, וכי קיימת בעניינו עילת מעצר לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), שכן קיים חשש שהמבקש יסכן את ביטחון הציבור; וכן עילת מעצר סטטוטורית, לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים, וזאת מאחר שמיוחסות לו עבירה על פקודת הסמים המסוכנים.

4. ביום 29.11.2023 קיים בית משפט השלום בבאר-שבע דיון בבקשת המעצר עד תום ההליכים, ובמהלכו הסכים בא כוחו של המבקש לקיומן של ראיות לכאורה ביחס לאחת העסקאות, אך טען כי לא קמה תשתית ראייתית לכאורית מספקת ביחס לשאר העסקאות. בהחלטה מאותו היום, קבע בית משפט השלום (השופט ר' ימיני) כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית לכל האישומים אשר בכתב האישום, וכי קיימת עילת מעצר סטטוטורית, הואיל ומדובר בעבירות של סחר בסמים. יחד עם זאת, בית המשפט סבר כי נכון לבחון חלופה מעצר בעניינו של המבקש, הואיל והינו נעדר עבר פלילי. כמו כן, קבע בית המשפט כי על פי הפסיקה, כאשר עסקינן בעסקאות סחר בסם מסוג קנבוס, ניתן לשקול חלופת מעצר אף ללא קבלת תסקיר. עוד הוסיף בית המשפט כי ייתכן שהיה מקום לבחון את חלופת המעצר באמצעות תסקיר שירות מבחן, אולם נוכח התארכות זמני עריכת התסקירים בזמן מצב החירום השורר עקב מלחמת "חרבות ברזל", סבר בית המשפט כי זה אינו המקרה המתאים לקבלת תסקיר.

אשר על כן, לאחר ששמע את הערבים המוצעים, הורה בית המשפט על שחרורו של המבקש לחלופת מעצר בתנאי מעצר בית מלא, בפיקוח שתי ערבות אשר נבחנו על ידו ונמצאו כשירות לשמש כמפקחות על המבקש, ובכפוף לתנאים נוספים: אי יצירת קשר במישרין או בעקיפין עם המעורבים בפרשה עד תום ההליכים; התייצבות לכל דיון בליווי אחת הערבות; הפקדה כספית בסך 5,000 ש"ח; ערבות עצמית בסך 15,000 ש"ח; ערבות צד ג' בסך 15,000 ש"ח שתחתם על ידי כל אחת מהערבות.

5. ביום 30.11.2023 הגישה המשיבה, לבית המשפט המחוזי, ערר על החלטתו של בית משפט השלום, במסגרתו טענה כי שגה בית משפט השלום משהורה על שחרור המבקש לחלופת מעצר ללא קבלת תסקיר שירות מבחן בעניינו. כן הוסיפה כי לא ניתן משקל הולם למסוכנות הנשקפת מהמבקש, אשר היה "הרוח החיה" מאחורי עסקאות הסחר בסמים. כמו כן, טענה המשיבה כי אין בחלופת המעצר שהוצעה כדי לאיין מסוכנות זו, שכן מיוחסות למבקש עבירות אשר טיבן אינו מאפשר לקטוע את שרשרת הפצת הסם אלא בדרך של מעצר, וכן מאחר שהמבקש "סחר בסמים מתחת לאפם של המפקחים שגרו איתו בדירה אליה שוחרר למעצר בית, לכן חלופה זו נראה כי אין בה כדי לכרסם מהמסוכנות הגבוהה שנשקפת מהמשיב, במיוחד לנוכח העובדה שמדובר בעבירות שניתן לבצען גם ממעצר בית, באמצעות הטלגרם".

בדיון שהתקיים באותו היום בבית המשפט המחוזי, התנגד המבקש לקבלת הערר, וטען כי קנבוס הוא "סם קל", לגביו הכלל אינו מעצר עד תום ההליכים. כמו כן, טען המבקש כי בית המשפט בחן את המפקחים ומצא אותם מתאימים. עוד הפנה המבקש לפסיקה שבמסגרתה נקבע, לטענתו, כי ניתן לשקול שחרור לחלופת מעצר ללא קבלת תסקיר, אף כאשר מדובר בעבירות חמורות יותר מאלה המיוחסות למבקש.

בהחלטה מאותו היום - 30.11.2023 - קיבל בית המשפט המחוזי את ערר המשיבה, וביטל את החלטת בית המשפט השלום לשחרר את המבקש לחלופת המעצר, בנמקו כי בעבירות סחר בסמים, הכלל הוא מעצר עד תום ההליכים, וזאת גם כשמדובר בסם מסוג קנבוס, למעט אם מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות לבחון חלופות מעצר. נוכח האמור, קבע בית המשפט כי לא ניתן להורות על שחרור המבקש לחלופת מעצר ללא קבלת תסקיר.

ביחס לטענה שבית משפט השלום בחן את המפקחים, קבע בית המשפט המחוזי כי תסקיר שירות המבחן נדרש לצורך בחינת האפשרות לתת אמון במבקש עצמו, ולאיים את המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו, כאשר "הדבר נכון במיוחד כאשר מדובר בסחר בסמים באמצעים אלקטרוניים, דבר המקשה על הפיקוח".

עוד הוסיף וקבע בית המשפט המחוזי כי סעיף 22ג(ב) לחוק המעצרים קובע כי בית המשפט לא יורה על מעצר בפיקוח אלקטרוני כאשר מדובר בעבירות של סחר בסמים בלא קבלת תסקיר מעצר, אלא מטעמים חריגים שיירשמו. בית המשפט קבע כי אם כך המצב ביחס למעצר באיזוק אלקטרוני, הדבר נכון, מקל וחומר, גם לשחרור לחלופת מעצר.

לבסוף, קבע בית המשפט כי העומס על שירות המבחן אינו מצדיק להימנע מהסתייעות בתסקיר בנסיבות בהן יש בו צורך. אשר על כן, קבע בית המשפט המחוזי כי היה על בית משפט השלום לשלוח את המבקש לקבלת תסקיר שירות מבחן, ולאחר מכן לבחון האם להורות על מעצר עד תום ההליכים, על מעצר בפיקוח אלקטרוני או על שחרור לחלופת מעצר.

נוכח האמור, הורה בית המשפט על מעצרו של המבקש עד למתן החלטה אחרת, ועל קבלת תסקיר תוך 30 ימים.

מכאן בקשת רשות הערר שלפניי.

בקשת רשות הערר

6. לטענת המבקש, שגה בית המשפט המחוזי בכך שהורה על המשך מעצרו עד להגשת תסקיר. לגישתו, היה על בית המשפט המחוזי לאמץ את החלטת בית משפט השלום - ולדחות את הערר. לשיטתו, שגה בית המשפט המחוזי עת קבע כי סעיף 22ג(ב) לחוק המעצרים, הקובע כי בית המשפט לא יורה על מעצר בפיקוח אלקטרוני כאשר מדובר בעבירות סמים מבלי לקבל תסקיר, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו, חל מקל וחומר כאשר מדובר בשחרור לחלופת מעצר. עוד טען המבקש כי היה על בית המשפט המחוזי לאמץ את עמדת חברי השופט ע' גרוסקופף ב-בש"פ

3812/21 מוקלד נ' מדינת ישראל (15.6.2021), לפיה יש לבצע הבחנה בין סוחרי סמים "קשים" לבין סוחרי סמים "קלים". זאת, לעניין הכלל לפיו כאשר מדובר בעבירות של סחר בסמים יש להורות על מעצר עד תום ההליכים. לטענת המבקש, על פי ההבחנה האמורה, כאשר מדובר בסחר בסמים מסוג קנבוס, הכלל אינו מעצר עד תום ההליכים.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, כמו גם בהחלטותיהן של הערכאות קמא, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

8. הבקשה שלפניי הינה בקשת רשות לערור ב-"גלגול שלישי", המכוונת כנגד "ערר ביניים", אשר הוגש בטרם התקבלה החלטה בבקשה בעניין מעצרו של המבקש עד תום ההליכים נגדו. ככזו, חלות על הבקשה אמות מידה דווקניות "כפולות". ואבאר.

הלכה פסוקה היא, כי לא בנקל נעתר בית משפט זה לבקשת רשות לערור ב-"גלגול שלישי" לפי סעיף 53(א1) לחוק המעצרים. רשות כזו נבחנת באמת מידה מצמצמת, וניתנת רק כאשר מתעוררת שאלה משפטית חשובה, או כשיש צורך בתיקונו של עיוות דין (ראו, מני רבים: בש"פ 3616/23 מחארזה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (29.5.2023); בש"פ 2122/23 נג'יב נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (15.3.2023)).

לא זו אף זו: בפני המבקש עומדת משוכה גבוהה נוספת בהיות בקשתו בגדר "ערר ביניים". כידוע, סעיף 21 לחוק המעצרים קובע כי מעצר נאשם עד תום ההליכים מותנה בשלושה תנאים מצטברים: קיומן של ראיות לכאורה, קיומה של עילת מעצר והיעדר חלופת מעצר הולמת. במקרה דנן, בית משפט השלום אמנם הכריע בנוגע לקיומן של ראיות לכאורה ובאשר לקיומה של עילת מעצר (ובית המשפט המחוזי לא התבקש להתערב בקביעות אלה), אך טרם הוכרעה אפשרות שחרורו של המבקש לחלופת מעצר. משכך, מדובר ב-"ערר ביניים", שלגביו כבר נקבע בפסיקת בית משפט זה כי אין להידרש לו, אלא בהתקיימן של נסיבות חריגות המצדיקות זאת, כגון טעות ברורה שנפלה בהחלטה הנוגעת לקיומן של ראיות לכאורה או לקיומה של עילת מעצר או במקרה שבו מדובר במעצר שאינו חוקי מסיבה אחרת (בש"פ 8505/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (12.12.2022); בש"פ 4026/15 מזאריב נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (15.6.2015)).

נוכח האמור, נקבע בפסיקה כי על בקשות רשות לערור ב-"גלגול שלישי" המכוונות כנגד "ערר ביניים", כבענייננו, יחולו אמות מידע מצמצמות במיוחד (בש"פ 611/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (27.1.2023)).

9. איני סבור כי הבקשה דנן מגלה טעם חזק דיו, המקים עילה להתערבותו של בית משפט זה ב-"ערר ביניים", לא כל שכן בהצטרפו של מחסום הרשות ב-"גלגול שלישי". סבורני כי הבקשה נטועה היטב בענייני הפרטני של המבקש ובמאפייניו, וכי לא מתקיימות נסיבות ייחודיות דיין אשר מצדיקות התערבות.

10. טענתו המרכזית של המבקש הינה שהואיל והינו מואשם בעבירות בסם מסוג קנבוס, הגישה, לעיון מעצר עד

תום ההליכים או שחרור לחלופת מעצר, הינה מקלה יותר. ברם, גם אם מניחים שבטענה זו יש ממש (ואיני קובע כך), לא זוהי השאלה שעמדה לדיון והוכרעה, בשלב זה, בעניינו. אבהיר.

11. הוראת סעיף 22 ג(ב) לחוק המעצרים קובעת כי:

(ב) על אף האמור בסעיף 21א(א), לא יורה בית המשפט על מעצר בפיקוח אלקטרוני בלא קבלת תסקיר מעצר כאמור בסעיף קטן (א) לגבי עצור כמפורט להלן, אלא מטעמים חריגים שיירשמו:

(1) מי שנאשם בעבירה המנויה בסעיף 22ב(ב);

(2) מי שנעצר או נאסר בעבר.

מקובלת עלי עמדתו של בית המשפט המחוזי כי הוראה זו חלה, מכוח "קל וחומר", גם על שחרור לחלופת מעצר שאינה באיזוק אלקטרוני. להסרת ספק לא מצאתי בפסק דינו של חברי, השופט ע' גרוסקופף ב-בש"פ 3812/21 תייסוב מוקלד נגד מדינת ישראל, כל קביעה אחרת.

12. בית משפט השלום לא הכתיר את נימוקיו, בהחלטה דנן, בכותרת "טעמים חריגים", אולם מוכן אני להניח שראה בנימוקיו כמקיימים את הוראת הדין שצוטטה לעיל (אם לא כך - ברור כי בדין התקבל הערעור על החלטתו).

נימוקיו של בית משפט השלום התייחסו לכך שמדובר בעסקאות סחר בסמים בסם מסוג קנבוס, בנאשם נעדר עבר פלילי ובתקופה בה המתנה לתסקיר שירות המבחן יכולה לארוך זמן משמעותי.

בית המשפט המחוזי סבר, לעומת זאת, שלאור חומרת העבירות בה עסקינן, אין בנימוקים דלעיל כדי להוות טעמים חריגים מספקים לשחרור לחלופת מעצר ללא תסקיר. זאת, לרבות לאור העובדה שמדובר בעבירות שבוצעו באמצעים אלקטרוניים, כך שהסיכון לביצוען בתנאי מעצר בית בפיקוח, משמעותי.

ההבדל בין השקפתו של בית משפט השלום לבין השקפתו של בית המשפט המחוזי, כמפורט לעיל, נוגע לנסיבותיו הפרטניות של העניין דנן.

14. משכך, איני רואה טעם ובסיס להתערב במסגרת בקשה שהיא בגדר "ערר ביניים" ב-"גלגול שלישי", על החלטתו של בית המשפט המחוזי.

13. הטיעונים לעניין שיקולי בית המשפט בהחלטה על מעצר עד תום ההליכים בנסיבות דנן, לרבות הנטען באשר להשלכות של העובדה שמדובר בסם מסוג קנבוס, ישמעו ויוכרעו, מן הסתם, בנסיבות הספציפיות דנן, על ידי בית המשפט, לאחר שיהיה בפניו תסקיר המבחן.

משכך, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ט"ז בטבת התשפ"ד (28.12.2023).

שׁוֹפֵט
